

دوازدهمین دوره جشنواره نوجوان خوارزمی
«یادواره طرح شهید کاظمی آشتیانی»

گروه برنامه ریزی
فعالیت های علمی، پژوهشی و مهارتی دانش آموزان
«دبیرخانه علمی جشنواره نوجوان خوارزمی»
۱۴۰۴-۱۴۰۵

محور
مناظره

ناظر علمی و کشوری: حسن اسماعیل زاده
اعضای گروه علمی:
رضا شاه ملکی - مریم وحیدی

این محور به دنبال ایجاد فرصت برای دانش‌آموزان «جهت تقویت مهارت‌های تفکر منطقی و انتقادی، بردباری، برقراری ارتباط مؤثر با دیگران (کلامی و غیر کلامی) از طریق به چالش کشیدن خود و دیگران با در خصوص مسائل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و زیست محیطی در قالب یک مناظره علمی است. در این محور دانش‌آموزان در قالب دو گروه دو نفره (دو نفر موافق و دو نفر مخالف)، با انتخاب یک موضوع واحد و موضع (موافق یا مخالف) متفاوت، زیر نظر دبیر مطالعات اجتماعی در مراحل مختلف مدرسه‌ای، منطقه‌ای/ ناحیه‌ای/ شهرستانی، استانی و کشوری، مطابق توضیحات زیر به مناظره می‌پردازند.

گام اول: تشکیل گروه‌های ۲ نفره مناظره

* هم‌پایه بودن اعضای گروه الزامی نیست. تفکیک مدارس دولتی و خاص لغو شده است؛ تمامی تیم‌ها بدون تمایز در برابر یکدیگر رقابت می‌کنند. با این حال، سهمیه حضور مدارس در مراحل بالاتر بر اساس نوع مدرسه (دولتی، غیردولتی، استعدادهای درخشان و...) همچنان لحاظ می‌شود. مدارس استثنایی طبق ضوابط اختصاصی خود عمل خواهند کرد و فقط با یکدیگر رقابت می‌کنند.

گام دوم: توافق گروه‌های مناظره بر روی مسأله و موضع (موافق یا مخالف) و ارائه آن به مدرسه

* گزاره‌ها از فرم ۹-۱ (فرم نام‌نویسی) انتخاب می‌شوند که برای سراسر کشور یکسان است. پنج موضوع برگزیده در تمامی سطوح (مدرسه‌ای تا کشوری) ثابت و مشترک خواهند بود. هر تیم موظف است هنگام ثبت نام موضع خود را نسبت به هر گزاره به صورت «موافق (هم‌سو)» یا «مخالف (ناهم‌سو)» مشخص و در فرم ثبت کند.

گام سوم: برگزاری جلسه مناظره مطابق جدول زیر:

ردیف	اقدام	زمان	ملاحظات
۱	طرح مسأله گروه موافق	۳ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۲ و ۳)
۲	طرح مسأله گروه مخالف	۳ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۲ و ۳)
۳	دفاع گروه موافق	۴ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۳ و ۴)
۴	دفاع گروه مخالف	۴ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۳ و ۴)
۵	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری گروه موافق	۳ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۲ و ۳)
۶	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری گروه مخالف	۳ دقیقه	زنگ هشدار و پایان (در دقایق ۲ و ۳)
جمع‌بندی نهایی توسط مدیر جلسه* مناظره ۳ دقیقه			
اعلام نتیجه:			
جمع کل زمان مناظره : ۲۰ دقیقه			

* - در مرحله مدرسه‌ای دبیر مطالعات اجتماعی و در دیگر مراحل ناظر محور مناظره در همان سطح (منطقه‌ای/ ناحیه‌ای/ شهرستانی، استانی و کشوری) مدیر جلسه می‌باشد.

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمی: محور مناظره

گروه درسی مطالعات اجتماعی

نام گروه:		مرحله: ☐ مدرسه ای ☐ منطقه ای ☐ استانی ☐ کشوری ☐	
استان:		شهرستان / منطقه / ناحیه:	
نوع مدرسه: ☐ عادی ☐ خاص ☐ استثنایی ☐		☐ دخترانه ☐ پسرانه	
نام مدرسه:			
نام و نام خانوادگی اعضای گروه:		(۱) پایه تحصیلی: (۲) پایه تحصیلی:	
شماره تلفن همراه:			
نام و نام خانوادگی دبیر راهنما و شماره تماس:			
نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه و شماره تماس:			
نام و نام خانوادگی رابط / ناظر جشنواره و شماره تماس:			
موضوعات مناظره علمی (یکسان در سراسر کشور از مرحله مدرسه‌ای تا کشوری)		دیدگاه	
		موافق (همسو)	مخالف (ناهمسو)
۱ - افزایش نرخ مولید در شرایط کنونی، یک ضرورت ملی است و سیاست‌های فعلی در این زمینه موفق خواهند بود.		☐	☐
۲ - اینترنت ملی، بیشتر یک فرصت برای توسعه است تا یک محدودیت.		☐	☐
۳ - استفاده از هوش مصنوعی در مدارس ایران، کیفیت یادگیری را ارتقا می‌دهد اما ممکن است خلاقیت انسانی را تهدید کند.		☐	☐
۴ - توسعه «گردشگری طبیعی» در مناطق خاص ایران، فرصتی برای پیشرفت اقتصادی و فرهنگی است.		☐	☐
۵ - صنعت فیلم‌سازی و ساخت سریال‌های تاریخی در ایران، در راستای آشنایی مخاطبان با روایت‌های تاریخی عملکرد موافقی داشته است.		☐	☐

داوری

تعداد و نحوه انتخاب داوران

در هر مناظره، سه (۳) داور مسئولیت قضاوت مناظره را بر عهده دارند و داوران هر مرحله (مدرسه‌ای، منطقه‌ای/ناحیه‌ای/شهرستانی، استانی و کشوری) توسط ناظر محور در همان سطح انتخاب و معرفی می‌شوند. حضور هر سه داور برای آغاز مناظره الزامی است.

انتخاب داوران بر پایه تخصص علمی، تجربه در فعالیت‌های مناظره‌ای، و توان تحلیل گفتار و استدلال انجام می‌گیرد. در صورت غیبت، انصراف یا بروز مانع برای هر یک از داوران پیش از شروع مسابقه ناظر محور موظف است از فهرست داوران ذخیره تأییدشده در همان سطح، داور جایگزین را معرفی نماید. در صورت عدم دسترسی به داور ذخیره، ناظر می‌تواند با هماهنگی دبیر اجرایی محور، از میان معلمان با تجربه مطالعات اجتماعی، پژوهشگران حوزه علوم انسانی یا مربیان دارای سابقه داوری در مسابقات مشابه، داور واجد شرایط را به صورت موقت معرفی کند.

اصول کلی داوری

داوری باید با بی‌طرفی کامل و فارغ از هرگونه پیش‌داوری، گرایش شخصی یا عاطفی انجام شود. مبنای ارزیابی صرفاً عملکرد هر تیم در همان مناظره است و هر تیم با عملکرد خود سنجیده می‌شود، نه در مقایسه با تیم مقابل.

هدف اصلی، سنجش توانایی‌ها و مهارت‌های تیم‌ها در استدلال، گفت‌وگو و تحلیل موضوع است، نه تعیین تیم «برنده» یا «بازنده».

مفهوم «شکست یا پیروزی مستقیم» میان دو تیم حذف شده است؛ تیم‌هایی که بالاترین امتیاز را کسب کنند، بر اساس سهمیه تعیین‌شده، به مرحله بعد راه می‌یابند.

نوع مدرسه، پایه تحصیلی یا جنسیت شرکت‌کنندگان در فرایند داوری و نمره‌دهی هیچ تأثیری ندارد.

نکات اجرایی و رفتار حرفه‌ای داوران

به هر داور برگه‌های سفید مخصوص یادداشت‌برداری داده می‌شود تا نکات کلیدی، استدلال‌ها، خطاهای استدلالی و ویژگی‌های عملکردی تیم‌ها را در طول مناظره ثبت نماید.

داوران باید حداقل ۱۵ دقیقه پیش از آغاز مناظره در محل برگزاری حاضر باشند تا هماهنگی‌های لازم با ناظر محور انجام شود.

داوران از هرگونه گفت‌وگو یا تعامل مستقیم با شرکت‌کنندگان در حین مناظره خودداری کنند. با این حال، در صورت بروز اشتباه آشکار در روند مناظره (مانند رعایت نکردن نوبت سخن، قطع گفت‌وگوی طرف مقابل یا خروج از موضوع و...)، داوران می‌توانند با هماهنگی ناظر جلسه، تذکر لازم را به صورت رسمی ارائه دهند تا نظم مناظره حفظ شود. استقلال رأی هر داور در امتیازدهی باید کاملاً حفظ شود.

در پایان هر مناظره، میانگین امتیازات سه داور محاسبه و در نهایت در یک برگه داوری تجمیعی (نمونه برگ ۲-۹) ثبت می‌شود. این برگه، مبنای نهایی اعلام نتیجه و تعیین امتیاز تیم‌ها در همان مرحله خواهد بود.

فرم داوری شامل چندین شاخص تخصصی است؛ داور باید به هر شاخص به‌طور جداگانه و مستدل نمره دهد.

حق یا باطل بودن مواضع مطرح‌شده در مناظره، نقشی در امتیازدهی ندارد؛ داوری تنها بر اساس سنجه‌های پیش‌بینی‌شده در فرم انجام می‌شود.

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمی: محور مناظره

گروه درسی مطالعات اجتماعی

دیدگاه: موافق ☐ مخالف ☐		
نام و نام خانوادگی اعضای گروه (۱) پایه: ----- (۲) پایه: -----		
استان:	شهرستان / منطقه / ناحیه:	
نام مدرسه:	نام مدرسه:	
نوع مدرسه:	عادی ☐ خاص ☐ ثنائی ☐ دخترانه ☐ سرانه ☐	
تاریخ ارزیابی:	مرحله: مدرسه ای ☐ منطقه ای ☐ استانی ☐ کشوری ☐	
موضوع مناظره:		
ردیف	سنجده های داوری	امتیاز دریافتی
۱	بازتاب تلاش پژوهشی گروه: (۱) توجه به پیشینه پژوهش (۲) نگرش علمی (۳) بهره گیری از منابع معتبر (۴) ارائه داده های معتبر (۵) توان نتیجه گیری از داده ها	۲۰
۲	منش گفتگو: (۱) خلق و خوی پسندیده (۲) پذیرش دیدگاه مخالف (۳) گوش سپاری و دریافت (۴) تاب آوری در برابر نقد (۵) دوری از تعصب	۱۵
۳	توانمندی در سخنوری: (۱) واژه گزینی مناسب (۲) شمرده سخن گفتن (۳) مدیریت هیجان (۴) توان اقناع (۵) به کارگیری دستور زبان و واژگان فارسی	۱۰
۴	سبک گزینی در ساختار مناظره: (۱) آغاز مناسب (۲) شناخت مسئله و تسلط بر موضوع (۳) جمع بندی هدفمند (۴) پرهیز از پراکندگی سخن (۵) پرهیز از روخوانی متن	۱۰
۵	پاسخگویی به نقدهای گروه مقابل: (۱) طرح پرسش های متناسب (۲) پاسخگویی منطقی (۳) پرهیز از دوباره گویی (۴) روشن سازی دلیل مخالفت یا پذیرش (۵) استدلال نیرومند	۱۰
۶	زبان بدن: (۱) اعتماد به نفس (۲) تماس چشمی (۳) هماهنگی زبان بدن و سخن (۴) پرهیز از حرکات اضافی (۵) آراستگی ایرانی / اسلامی	۱۰
۷	ارائه راه حل در بخش جمع بندی: (۱) کاربردی (۲) منطقی (۳) در پیوند با موضوع (۴) در راستای نیازهای جامعه (۵) جنبه نوآورانه	۱۰
۸	هماهنگی گروه: (۱) اجرای هماهنگ (۲) تقسیم محتوا (۳) پشتیبانی از همگروه (۴) واکنش سنجیده (۵) رفتار همدلانه اعضا با یکدیگر	۵
۹	پایش راهبردی مناظره: (۱) اشاره به اسناد بالادستی (۲) اشاره به اهداف برنامه درسی مطالعات اجتماعی	۵
۱۰	مدیریت زمان: (۱) حضور به موقع (۲) رعایت زمان بندی مقرر (۳) زمان بندی میان اعضا (۴) نیمه تمام نماندن محتوا (۵) حفظ انسجام از آغاز تا پایان	۵
تاریخ، امضا و نام ناظر:		امتیاز داوری از ۱۰۰: -----

ثبت اعتراض و بازبینی نمرات

اعتراض پس از اعلام نتایج باید به صورت مکتوب و رسمی از طریق دبیر مدرسه یا سرپرست تیم به ناظر محور در همان سطح تحویل شود.

ناظر محور موظف است پس از دریافت اعتراض، موضوع را در کمیته بازبینی داوری مطرح نماید. این کمیته متشکل از: ناظر محور همان سطح، تیم داوری و نماینده دبیر اجرایی جشنواره در آن سطح بررسی مجدد صرفاً شامل کنترل صحت نمره دهی و انطباق با شاخص‌های داوری است؛ تصمیم نهایی کمیته بازبینی قطعی و غیرقابل اعتراض خواهد بود.

ضوابط اجرایی

روخوانی کامل از هر نوع نوشته (مکتوب، الکترونیکی، دیتا، تلفن همراه و ...) در جلسه مناظره در همه مراحل اجرا، ممنوع است و باعث کسر امتیاز می‌گردد.

در صورت غیبت یکی از اعضای تیم (دو نفره)، ارائه به صورت یک نفره انجام می‌شود، اما در بخشی از بندهای فرم داوری امتیاز کامل کسب نخواهد شد.

تعداد سهمیه‌های ورودی از مرحله مدرسه به منطقه و از منطقه به استان، با توجه به شرایط و اقتضائات هر استان و جمعیت مدارس و ... توسط ناظر و دبیرخانه استانی تعیین خواهد شد. (سهمیه‌های مرحله کشوری توسط گروه علمی اطلاع‌رسانی می‌شود)

به دلیل شرایط خاص (گرمسیری، سردسیری و ...) هر استان، برنامه زمان‌بندی اجرای مراحل مدرسه‌ای تا استانی با هماهنگی ناظر علمی و اجرایی، توسط ناظر و دبیرخانه‌های استانی برنامه‌ریزی می‌گردد و اختیار با استانها است ناظر علمی کشوری و دبیرخانه علمی تنها زمان نهایی دریافت آثار از استانها را اطلاع رسانی خواهند کرد.

جدول شماره ۲- مصادیق محتوای تدریس و فعالیتهای انجمن علمی- پژوهشی محور

فعالیت‌ها

مناظره

- طرح مسأله (موضوع مورد مناظره)، تحقیق و پژوهش توسط اعضای گروه، هم‌اندیشی در گروه و انتخاب گزاره‌های منطقی
- طراحی اینفوگراف مربوط به گزاره‌ها، مستندات و استدلال‌های مناظره توسط هر تیم
- برگزاری مناظره و نقد علمی توسط همه گروه‌های دانش‌آموزی

جدول شماره ۳- مصادیق پیشنهادی تکالیف (گروهی / انفرادی) دانش آموزی محور

مناظره

عکس‌برداری از آثار طبیعی، تاریخی، مذهبی، مشاهیر و ... از نزدیکترین منطقه به محل سکونت و تحلیل تصاویر تحلیل شرایط اجتماعی از نظر جغرافیایی (موقعیت، نوع آب و هوا، زیست بوم و ...)، اجتماعی و فرهنگی (آداب و رسوم و سنن و خرده فرهنگ های محلی بومی) و تاریخی (اتفاقات تاریخی رخ داده در بستر این زیست بوم)